

Historická podmienenosť regionálnych demografických rozdielov na Slovensku

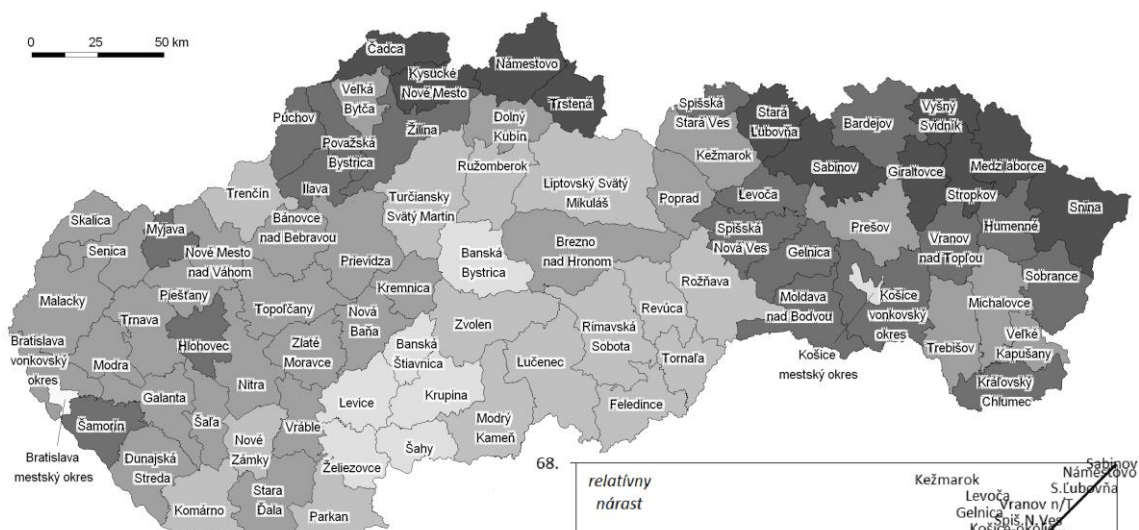
Roupa, Michal – Kusendová, Dagmar

2013. Historický časopis 61(2): 343-375.

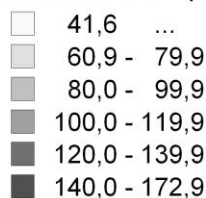
Abstrakt

Článok sa zaoberá porovnávaním regionálnych rozdielov v demografických charakteristikách na Slovensku v roku 1930 a v roku 2001. Článok skúma ako regionálna demografická variabilita existujúca v 30. rokoch 20. storočia ovplyvnila dnešnú regionálnu variabilitu. Skúma rozdiely v regionálnej variabilite plodnosti, nemanželskej plodnosti, sobášneho veku, rozvodovosti, dojčenskej úmrtnosti a vekovej, etnickej, náboženskej, vzdelanostnej a ekonomickej štruktúre obyvateľstva. V oboch rokoch sú ako regionálne jednotky použité okresy. Regionálne rozdiely v rokoch 1930 a 2001 sú po prvé porovnané vizuálnym zhodnotením tematických máp. Po druhé, okresy sú zoradené podľa hodnôt demografických ukazovateľov a poradia v rokoch 1930 a 2001 sú porovnané v bodovom grafe a pomocou Spearmanovho korelačného koeficientu poradia. Výsledky ukazujú, že regionálne rozdiely sa v prípade väčšiny demografických charakteristík výrazne zmenili. To znamená, že dnešné regionálne demografické rozdiely sú viac ovplyvnené vývojom v posledných 70 rokoch ako stavom v roku 1930. Výnimkami sú etnická a náboženská štruktúra so silným vzťahom medzi regionálnou variabilitou v roku 1930 a v roku 2001. Zvláštna pozornosť je venovaná okresom, ktoré zaznamenali extrémnu zmenu poradia medzi rokmi 1930 a 2001. Článok tiež popisuje dva historické demografické zdroje – československé Sčítanie obyvateľstva 1930 a medzivojnové československé štatistiky prirodzeného pohybu obyvateľstva.

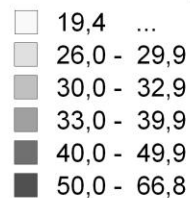
Obrázok 1: Plodnosť



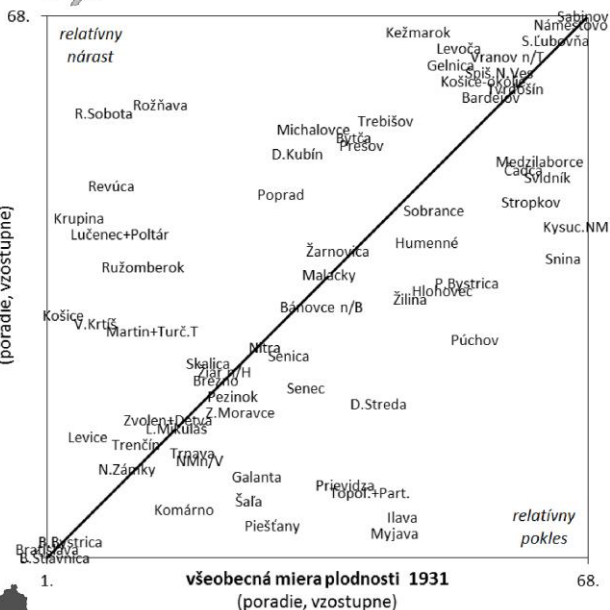
Všeobecná miera plodnosti 1931 (‰)



Všeobecná miera plodnosti 2001 (‰)



všeobecná miera plodnosti 2001
(poradie, vzostupne)



Poznámka: všeobecná miera plodnosti je počet živo narodených detí na 1000 žien vo veku 15-49 rokov za daný rok